

Hol vagy? Mit tettél?

Kegyelem nektek és békesség! Istentől, a mi Atyánktól, és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Ámen. Kedves Testvéreim! Hallgassátok meg a mai nap igéjét, ahogyan megírva találjuk Mózes első könyve 3. fejezetének az elsőtől a 13. verseiben a következőképpen: "A kígyó pedig ravaszabb volt minden vadállatnál, amelyet az Úristen alkotott. Ezt kérdezte az asszonytól: *Csakugyan* azt mondta Isten, hogy a kert *egyetlen* fájáról sem ehettek? Az asszony így felelt a kígyónak: A kert fájának gyümölcséből ehetünk, csak annak a fának a gyümölcséről, amely a kert közepén áll, mondta Isten: Ne egyetek abból, *ne is érintsétek*, hogy meg ne haljatok! A kígyó erre így felelt az asszonnak: *Dehogyan haltok meg!* Hanem jól tudja Isten, hogy azon a napon, amelyen esztek belőle, megnyílik a szemetek, és *olyanok lesztek, mint az Isten*: tudni fogjátok, mi a jó és mi a rossz. Az asszony úgy látta, hogy jó volna enni arról a fáról, hogy *csábítja a szemet*, és *kívánatos is* az a fa, mert *okossá tesz*: szakított hát a gyümölcséből, és *evett*. Adott a vele levő férjének is, és *ő is evett*. Ekkor *megnyílt* mindkettőjük szeme, és észrevették, hogy: -- *meztelenek*. Ezért fűgefaleveleket fűztek össze, és ágyékkötőket készítettek maguknak. Amikor aztán meghallották az Úristen hangját, amint szellős alkonyatkor sétált a kertben, az ember és a felesége *elrejtőzött* az Úristen elől a kert fái között. De az Úristen *kiáltott* az embernek, és ezt kérdezte: *Hol vagy?* Az ember így felelt: Meghallottam hangodat a kertben, és *megijedtem*, mert meztelen vagyok, és ezért elrejtőztem. Az Isten erre azt kérdezte: *Ki mondta meg* neked, hogy meztelen vagy? Talán *ettől* arról a fáról, amelyről azt parancsoltam, hogy *ne egyél?* Az ember így felelt: *Az asszony*, akit mellém *adtál*, *ő* adott nekem a fáról, ezért ettem. Akkor az Úristen ezt kérdezte az asszonytól: *Mit tettél?* Az asszony így felelt: *A kígyó szedett rá, ezért ettem.*" – Urunk, porba sújtottan állunk meg előtted, mert mi is mind ilyenek vagyunk. Kétkelünk a Te igédben. Elcsábulunk a kísértésekben. Bizalmatlanná és rettegővé válunk Veled szemben. Kérjük Urunk, hogy *mutasd meg* nekünk a Te *megváltó kegyelmed* és mindent átható *szereteted erejét!* Járulhassunk *bizalommal* a Te kegyelmed trónusához, hogy *irgalmat* nyerjünk. Ámen.

Kedves Testvéreim! **A böjt az önvizsgálat ideje. Fontos feltennünk magunknak két kérdést. Azt a két kérdést, amelyet Isten is feltesz az első emberpárnak. Hol vagy? Mit tettél?** Sokféle hangsúllyal lehet feltenni ezeket a kérdéseket. Lehetnek ezek tárgyilagos kérdések. Erről fog szólni az igehirdetés első része. Lehetnek ezek vádoló kérdések. Erről fog szólni a második rész. És lehetnek ezek szeretettel teli kérdések is. Erről fog szólni az igehirdetés záró része.

Elsőként kérdezzük meg Ádámotól és Évától tárgyilagosan: Hol vagy? Mit tettél? – Indításnak képzeljük el, ahogyan szellős alkonyatkor sétálunk egy kertben. Egyszer csak lekanyarodik az egyik fáról egy jókora kígyó az orrunk elé, és megszólal emberi hangon. Mi lenne az első reakciónk? Kedves válasz a kérdésére? *Kötve hiszem...* Óriási üvöltés lenne az első reakciónk: „*Segítség!! Kígyó!!!!*” Vagy: „*Úristen! Ez a kígyó beszél...!!*” Hát akkor Éva miért kezdett el kedvesen társalogni a kígyóval? Mindannyian egy debil nőtől származnánk? Nem. *Mi* szakadtunk el a természettől annyira, hogy már semmit sem értünk az állatok nyelvén. Emlékezhetünk itt Szent Ferencre is, aki – *a legenda szerint* – minden állattal beszélgetett. Idáig tehát még nagy baj -- *nincs*.

Igen ám, de **mi volt a kígyó első szava? „Csakugyan azt mondta Isten?”** (1Móz 3,1b). Luther azt írta erről a „csakugyan”-ról, hogy olyan, mintha az ördög az orrát fintorgatná, és kigúnyolná ezzel az Istent -- és az embert is. A kígyó már az első szavával kétkelődést akar támasztani Isten szavában. Olcsó csapdát állít, nyilvánvalóan cáfolható.

Éva pusztán azzal, hogy válaszol a kígyónak még tulajdonképpen hőstettet is véghezvihetne. (Jézus is válaszolt az ördögnek. Nem is egyszer. Aranyszájú Szent János mondja: hogy Jézus a hozzá illő szerénységgel háromszor is legyőzte az ördögöt.) Igenám, de Éva beleesik a *locsogás* bűnébe... Mi lett volna a helyes válasz? „*Nem.*” Ennyi bőven elég lett volna... Majd Éva sarkon fordul, és otthagyja az Isten szavát elferdítő ravaszkodót. De Éva folytatta: csak egy fáról nem ehetünk... És utána Éva még tovább folytatta: ne is érintsék, hogy meg ne haljatok! Éva itt már a kígyó oldalára állva, a saját fantáziájával túlozta el a tiltást, hiszen Isten az érintésről nem beszélt egy szót sem...

Hadd idézzem itt fel angyalföldi felügyelő korom egyik szép emlékét. Egy nagy felújítás projektmenedzsere volt Koller Csaba úr. **Koller úr így tanított engem: -- „Csermely Úr! Jegyezze meg, hogy *csak* arra válaszolunk, amit kérdeztek. Arra *nem* válaszolunk, amit nem kérdeztek. Ha arra is válaszolunk, amit *nem* kérdeztek, abból mindig óriási bonyodalmak szoktak lenni...”** – Koller Csabának mélységesen igaza volt ebben. Kár, hogy Évának nem ő volt a projektmenedzsere...

A kezdeti kisiklás után a kígyó és Éva párbeszéde már igen könnyen eszkalálódik. A kígyó elsőként direkt módon meghazudtolja Istent. Utána meg Istent egy hatalmát féltő öregurként állítja be, aki irigyen elzárja az ember elől az igazi tudást. És itt jön a főbűn. A bűn lényege ugyanis nem az ilyen vagy olyan szabályok áthágása. **A bűn lényege az Istentől való eltávolodás (az Isten elleni lázadás) és az a vágy, hogy olyanok legyünk, mint Isten.** Ez a kettő kéz a kézben jár. Ha a saját erőnkől akarunk olyan lenni, mint Isten, akkor automatikusan eltávolodunk tőle, hiszen a mi *saját* énünkre, a *saját* egónkra súlyozunk, és *nem Istentől*, a vele való *közelségből* várjuk az Istenhez felemelő *kegyelmet*. Az Isten elleni lázadással az Istennel való párbeszéd útját is elvágjuk. Nem azért, mert Isten megsértődik, hanem azért, mert mi nem állunk szóba vele.

Az első emberpár megette az almát. Akkor döbrent rá arra, hogy a jót már korábban is ismerte. Amit most pluszban megkapott: az a *rossz* ismerete. Csak az a baj, hogy *erőt nem kért* a tudással a rossz legyőzéséhez. Mert az erőt csak Istentől kérhette volna. **Isten nagyon jól tudta ezt. Nem a tudást féltette tőlünk. Minket féltett saját magunktól.** Jogosan. Hiszen mi történt? Az első emberpár megrettent a saját tettének a következményétől és elbújt. Nem rohant Isten felé megbánva azt, amit tett, és a bocsánatát kérve. Elbújt Isten elől. **Isten helyett maradt neki egy darab alma, néhány darab fügefalevél, egy jó nagy adag bizalmatlanság és veszekedés a házastársak között, és a következmények hosszú sora. Valóban: igen előnyös csere...**

Most érkezünk el a második részhez. Itt kérdezhetjük meg Ádámmal és Évával együtt saját magunkat is. Hol vagy? Mit tettél? Isten nem azért kérdezi ezt, mert nem tudja. Isten azért kérdezi ezt, hogy vizsgáljuk meg önmagunkat. Kedves Testvéreim! Ne legyünk olyanok, mint Ádám, aki Évát és Istent magát hibáztatta, vagy Éva: aki a kígyót. **Mi vagyunk azok, akik lázadunk a „tiltások Istene” ellen. Mert *mi magunk* akarjuk megmondani, hogy mi a jó és mi a rossz. *Mi* vagyunk azok, akik nem döbbenünk rá, hogy a Tízparancsolat *Isten egészének a nekünk való odaigérésével* kezdődik: „Én vagyok az ÚR, a te istened.” *Mi* nem vesszük észre, hogy a héberben az *összes* parancsolat "jövő" időben áll, és legalább annyira ígéret, mint amennyire tiltás. *Mi* nem döbbenünk rá arra, hogy a parancsolatok megtartása nem követelmény, hanem az Istenkapcsolat kö-vet-kez-mé-nye. Következmény. Azaz: *kegyelem*.**

Mi vagyunk azok is, akik szóba állunk az ördöggel. Mit szóba állunk? Hosszas társalgást folytatunk vele... Istenről... Isten háta mögött. -- **Mi vagyunk azok is, akik azt hisszük, hogy az ördög megszelídíthető.** Lehet belőle háziállat. Belze-bubika... Hát ez nem megy. Az ördögöt csak *Jézus* tudja legyőzni. És Jézus ezt már egyszer és mindenkorra megtette. Nemcsak a saját, az oltár előtti igében felolvasott kísértései során, hanem legfőképp és végérvényesen: *a kereszten*. Amikor ember voltát legyőzve hiánytalanul végigvitte azt a megváltó küldetést, amiért az Atya a földre küldte. -- **Mi vagyunk azok is, akik lebecsülik az ördög erejét.** Azt hisszük, hogy azért, mert az ördög Jézussal szemben mérhetetlenül gyáva, és kivétel nélkül mindig megfutamodó, *nekünk* is az lesz... Csakhogy: mi *nem* vagyunk isten... Itt van a gondolkodásunk *fő* buktatója. És ezzel vissza is jutottunk a bűn lényegéhez. -- **Mi vagyunk azok is, akik nem nevezik néven a bűnt.** Ó, hát ezt egy kicsikét benéztem... Vétkecske. Botlásocska. Nem nagy dolog az ilyesmi. Mindenkiel megesik ez. Pontosan *ez* az, amit a bűn szeret. Az elrejtőzést. Ahogyan Ádám és Éva első dolga is az elrejtőzés volt a Paradicsomban. Pedig a bűn leleplezése *rögtön* az ördög megfutamodásához vezet. A nyilvánvalóvá vált bűn igen sokszor pusztán már ettől folytathatatlaná válik. -- **Mi vagyunk azok is, akik felveszik a harcot a bűnnel szemben. Egymaguk...** Listázzuk a bűneinket (*vagy listáztatjuk valakivel...*) és elkezdjük pipálgatni, hogy melyikkel milyen eredményekkel harcoltunk... Pedig a bűn-centrikus élet zsákutca. Egy egész életet el lehet ezzel az önmarcangolással tölteni. Ha *Jézus nélkül* akarjuk legyőzni a bűnt, *soha* nem jutunk *sehova*. -- **Mi vagyunk azok is, akik rettegünk. -- Istentől. Ördögtől. Bűnöktől. Örökségünkötől. Családi mintáinktól. Múltunktól. Saját magunktól. Mindentől. És mi vagyunk azok is, akik nem veszik észre a megoldást.**

Pedig a megoldás ott áll végig a szemünk előtt. Persze nem a kígyó formájában... A kígyó *előtt*. A megoldás ugyanis *körbevesz* bennünket, mint egy *pajzs*. A megoldás ugyanis *bennünk van, a saját szívünkben*. **Mi ez a megoldás??** Ezzel érkezünk el a záró részhez. A megoldás *ugyanaz* a két kérdés, kedves testvérem, amelyet már eddig is hallottál. „Hol vagy?” „Mit tettél?” Csak *máshogyan hangzó* módon! Isten mindent átölelő, irgalmazó szeretetével *meghallott* módon. „Hol vagy?” „Mit tettél?” Mert „a szeretetben *nincs* félelem, sőt a teljes szeretet *kiűzi* a félelmet” ... „Mi azért szeretünk, mert Ő *előbb* szeretett minket” (1Jn 4,18-19) – így tanít minket Jézus és Isten mindent átölelő, irgalmazó szeretetére János apostol.

Így lehet a bűn-centrikus életből – Jézus-centrikus élet. Ha nem a Sátánra koncentrálnak, hanem – *Jézusra*. Nem a bűn *elől* menekülünk, hanem *Jézushoz* menekülünk. Jézus közelébe ugyanis *nem tud* bejutni a bűn. *Tiszták* leszünk. *Vegy-tiszták* leszünk. **Csak Jézus marad bennünk -- a bűn pedig: lepereg.** Erre való az igehirdetés. Erre való az úrvacsora. Erre való a böjt egésze. Erre való a kereszténység egésze. Isten nem *csapdát* állított nekünk a tudás fájával a Paradicsomban, hanem elkészítette a *Hozzá* való *visszatalálásunkat* – *a Krisztusban*. A mai igeszakasz folytatásában Isten feláldozott egy állatot, hogy bőrruhát készítsen a bűnbe esett embernek (1Móz 3,21). Nagypénteken Isten feláldozta egyetlen Fiát, hogy örök életet készítsen nekünk.

Talán emlékeztek János történetére két héttel ezelőttről. János leesett egy szikláról, és megkapaszkodott egy fában. János kiabált, de senki sem segített rajta. Egyszer csak megszólalt János mellett Isten, és segítséget ajánlott neki. Ennek a történetnek nemcsak az a tanulsága, amelyet két héttel ezelőtt hangsúlyoztam, hogy János bizalmatlan módon visszautasította Isten segítségét. **Ennek a történetnek az is a tanulsága, hogy akármekkora bajba is kerülünk, Isten ott van mellettünk, és segít.**

Pál apostol mondja Ádámról és Jézusról a rómaiakhoz írott levelében: „Ahogyan *egy ember [Ádám] bűne lett minden ember számára kárhózzá, úgy lett egynek [Jézusnak] az igazsága minden ember számára életet megigazulássá* (Róm 5,18). **Isten azért kérdezi tőled, hogy „Hol vagy?”, mert azt akarja, hogy tudd: Isten megkeres téged, ha elvesztél.** Mondd ki az elveszett, tékozló fiúval: „Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened, és nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek” (Lk 15,21). És akkor a Te örvendező Atyád és Istened *királyi lakomát rendez neked, azért, mert visszatértél hozzá.*

Kedves Testvéreim! „Mivel tehát nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken, *Jézus, az Isten Fia, ragaszkodjunk hitvallásunkhoz.* Mert *nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, de: nem vétkezett. Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk és kegyelemre találjunk*” (Zsid 4,14-16). **Saját megtapasztalásunkként mondhatjuk tehát a bevezető zsoltár sorait: Segítségül hív, és én meghallgatom – így szól az ÚR – és megláttatom vele üdvösségemet! Így legyen! Így lesz. Ámen.**